

давства. Саме це і вносить деякі розбіжності у право країни, оскільки дане законодавство у багатьох аспектах є різним.

2. Важливе значення федеральної Конституції. Конституцію США необхідно розглядати як Основний закон, котрий визначає ті загальні засади, на яких ґрунтується суспільство. Даний акт виступає як вираз суспільного договору, що легітиміє владу та поєднує громадян. Конституція США має найвищий авторитет, а тому жодна людина чи гілка влади не можуть ігнорувати її.

3. Велика питома вага і більше значення законодавства у правовій системі США порівняно зі статутним правом в Англії. Це пов'язано насамперед з наявністю писаної Конституції США та конституцій штатів [4].

4. Суворе дотримання принципу поділу влади. Це означає, що жодна з гілок влади не повинна виходити за межі своєї компетенції, що визначена у Конституції. Цей принцип і вважається провідним у Конституції США. Саме завдяки йому у США не діє принцип верховенства парламенту, який діє у Великій Британії.

5. Судовий контроль за конституційністю законів. Конституція не містить положення про те, що судова гілка має право контролювати законодавчу і виконавчу гілки. У 1803 році під час розгляду справи Марбері проти Медісона Верховний Суд в особі головного судді Джона Маршалла постановив, що Конституція є верховним законом і його необхідно дотримуватись, а також було вказано, що Основному закону притаманне право судового нагляду. У наш час судовий нагляд використовується досить активно.

6. Більш вільна дія правила прецеденту (доктрини *stare decisis*). Вищі судові інстанції штатів і Верховний Суд США ніколи не були зв'язані своїми власними прецедентами. Звідси – їхня велика свобода у процесі пристосування права до мінливості життя залежно від конкретних обставин.

Отже, можна зробити висновок, що правова система США зазнала значного впливу від англійського права, проте в силу історичних подій та особливостей самої держави, правова система США є особливою, з наведеними вище ознаками. Правова система США є одним із найяскравіших представників англосаксонської системи права. Можна стверджувати, що система США пройшла свій особистий унікальний цикл розвитку.

1. <http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution.html>.

2. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін.

3. Мідор Даніел Джон. Суди в Сполучених Штатах / Даніел Джон Мідор ; [переклад на укр. мову з 2-го стереот. вид-ня 1992 р.] // Інформаційне агенство Сполучених Штатів. – 85 с.

4. Сухарев А.Я. Правовые системы стран мира: Энцикл. справ. / [Ф.М. Решетников, У.Э. Батлер, В.В. Бойцова и др.]; отв. ред. А.Я. Сухарев. – 3-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА, 2003. 976 с.

Підпригора Карина Борисівна

студентка магістратури
юридичного факультету

Науковий керівник:

Грибан Віталій Григорович

доктор біологічних наук, професор

(Дніпровський державний
університет внутрішніх справ)

АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Актуальність дослідження викликана високим рівнем виробничого травматизму в Україні порівняно з розвиненими країнами та відсутністю дієвих шляхів мотивації працівників до безпечних умов праці.

Метою роботи є розробка засад заохочення працюючих до забезпечення та підтримки здорових та безпечних умов праці на виробництві.

В даний час, у зв'язку з інтенсивністю розвитку виробничих процесів, появою і розвитком нових видів діяльності, охорона праці набуває все більшого значення. Дотримання її основних принципів виступає в сучасному світі ефективним інструментом, що дозволяє

вирішити цілий спектр завдань, таких як:

1. Гарантія захисту працівників на виробництві від впливу небезпечних і шкідливих факторів, які безпосередньо впливають на їх власне здоров'я і здоров'я їхніх дітей
2. Зниження витрат на виробничий процес грошових коштів
3. Виключення ймовірності серйозних збитків внаслідок втрати робочого часу
4. Виключення ймовірності пред'явлення претензій і призначення санкцій з боку органів, що здійснюють контроль і стеження за дотримання статей трудового законодавства України
5. Підвищення рівня продуктивності та якості праці працівників.

Перш ніж говорити про охорону праці на даний час, варто звернутися до минулого. На жаль можна виявити, що в так званий «період застою» проблема охорони праці не стояла гостро, адже організаційні та інші питання на виробництві були поставлені на високому рівні. Забезпечення рішення даного питання здійснювалося досить формально. У період же стрімкого і майже стихійного становлення ринкових відносин в Україні в діяльності підприємств була головною метою - досягнення максимального прибутку в найбільш короткі терміни. Ні про яку охорону праці мови і не йшло. Грубо порушувалися найпростіші правила техніки безпеки або ж, у кращому випадку, вони просто відсувалися на задній план. Звичайно, і сьогодні все ще мають місце в умах управлінців старі сформовані погляди на принципи управління виробництвом, що відводять охорону праці останнє місце. Необхідно підвищити рівень відповідальності роботодавців за забезпечення безпечних і здорових умов праці у разі встановлення причинно-наслідкового зв'язку з травмуванням та загибеллю працівників.

Однак важливо так само відмітити, що у переважної більшості з числа нового покоління керівників є чітке усвідомлення важливості правильної організації охорони праці на виробництві. З чого ж складається їх переконаність? З вірного розуміння ролі охорони праці.

Важливо сказати, що найвища цінність - життя і здоров'я людини. Кожен керівник підприємства повинен ставити це понад розміру доходів, рівня рентабельності виробництва, цінності продукту, що виробляється. Ніщо немає змушувати його нехтувати правилами безпеки і спонукати до створення загроз для життя або ж здоров'я працівника. Так само слід зазначити, що кожен працівник є цінним співробітником. Ця цінність обумовлюється наявністю у нього знань, навичок і досвіду.

Якщо робота, спрямована на забезпечення праці виконана правильно, вона сприяє розвитку і зміцненню в працівника таких якостей як, організованість, дисциплінованість. А це прямо пропорційно підвищує продуктивність праці, знижує кількість нещасних випадків на виробництві, поломок надважливого обладнання та інших позаштатних ситуацій. Таким чином, робота по організації охорони праці позначається на ефективності виробництва.

Під охороною праці розуміється не тільки необхідність забезпечення безпеки працівника в період виконання ним робочих обов'язків.

Сюди відносять і такі заходи як:

- Організація профілактики професійних захворювань
- Повноцінний відпочинок працівників і якісне харчування в період робочої перерви
- Надання спецодягу
- Надання гігієнічних засобів
- Надання соціальних пільг і гарантій тощо.

Питання про охорону праці на сьогоднішній день є актуальним як ніколи. Вельми важко уявити будь-яке виробництво, яке користується успіхом на ринку в своїй галузі за умови недбалого ставлення його керівника до організації охорони праці. Ні для кого не секрет, що нещасні випадки можуть на довго зупинити роботу виробництва, створити не тільки напружену атмосферу в роботі, але і принести істотні фінансові втрати. Якщо звернутися до зарубіжного досвіду найбільших світових компаній, то можна побачити, що охорона праці є одним із пріоритетних напрямків їх внутрішньої діяльності.

Соціальний компонент охорони праці — безперервне сприяння підвищення ефективності виробництва при вдосконаленні і поліпшенні умов праці, підвищення безпеки під час виконання робіт, зниження загальної та професійної захворюваності, зниження числа виробничих травм.

За міжнародною класифікацією виробничий травматизм поділяється на такі категорії: незначний, допустимий, задовільний та неприпустимий. Ще декілька років тому рівень травматизму в Україні визначався як неприпустимий, але за останні роки на підприємствах нашої країни загальна кількість нещасних випадків зменшилася. Зокрема, скоротилася кількість смертельно травмованих серед шахтарів, в агропромисловому комплексі, в житлово-

комунальному господарстві, соціально-культурній сфері, нафтогазовидобуванні. Водночас не вдалося призупинити зростання смертельного травматизму на транспорті, в будівництві, машинобудуванні, енергетиці, металургії. Незважаючи на те, що впродовж останніх років спостерігається зниження виробничого травматизму, його рівень в Україні залишається ще досить високим. Перше місце по кількості травмованих на виробництві серед регіонів України займає Дніпропетровська область. [1]

В ході проведення дослідження було з'ясовано, що в Україні за 2019 рік у порівнянні з 2018 роком кількість страхових нещасних випадків зменшилась на 7,9 % (з 3549 до 3270), кількість смертельно травмованих осіб збільшилась на 10,0 % (з 260 до 286). У Дніпропетровській області збільшилась на 18 випадків, або на 3,6 % кількість страхових нещасних випадків на виробництві. Серед причин страхових нещасних випадків переважають організаційні – 64,9 % (2121) нещасних випадків. Через психофізіологічні причини сталося 20,7 % (679) нещасних випадків, через технічні причини – 13,2 % (432) нещасних випадків, через техногенні, природні, екологічні та соціальні причини – 0,6 % (19) нещасних випадків та через інші причини – 0,6 % (19) нещасних випадків. [2]

Рівень професійної захворюваності безпосередньо пов'язаний із важкими та шкідливими умовами праці на виробництві. Більшість працюють в умовах, що не відповідають санітарним і гігієнічним правилам та нормам за рівнями чи концентраціями небезпечних і шкідливих виробничих факторів, унаслідок негативного впливу яких розвиваються професійні захворювання. В Україні за 2019 рік у порівнянні з 2018 роком кількість професійних захворювань збільшилась на 26,5 %, або на 348 захворювань (з 1314 до 1662). Найбільша кількість професійних захворювань зареєстрована у: Дніпропетровській області (38,6 %), Львівській області (17,9 %) та Донецькій області (16,4 %). Кількість потерпілих осіб, які отримали профзахворювання у цих областях складає 72,9 % від загальної кількості потерпілих по Україні, які мають профзахворювання. Основними обставинами, внаслідок яких виникли професійні захворювання за 2019 рік, є: недосконалість механізмів та робочого інструменту – 21,9 %, недосконалість технологічного процесу – 20,1 % та невикористання засобів індивідуального захисту – 10,1 % від їх загальної кількості.

Таке ставлення до охорони праці спричинює значні економічні втрати, впливає на соціальну напруженість, входить у протиріччя зі ст. 43 Конституції України – «Гарантії на безпечні та здорові умови праці». [1-2].

На мою думку, важливим напрямком щодо покращення ситуації в сфері виробничого травматизму є розробка заходів, зокрема, в напрямку стимулювання працівників до безпечних умов праці на виробництві. Нещасний випадок є наслідком не тільки наявності небезпечних і шкідливих чинників на робочих місцях, але й неадекватних чи небезпечних дій або бездіяльності персоналу. Необхідно вдосконалення управління безпекою на всіх рівнях: удосконалення управління (рівень управління); удосконалення процесів організації, інженерного забезпечення (рівень організації); удосконалення технологічних процесів, підвищення безвідмовності та безпеки технічних засобів і систем (технічна складова); підвищення надійності людського чинника (рівень виконання, професійна та соціальна складова).

В той же час вважаємо, що поліпшити стан охорони праці в Україні повинні комплексні заходи на рівні держави. Це:

- підготовка державних службовців із питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту для центральних та адміністративних органів влади;
- підготовка спеціалістів у галузі безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту в вищих навчальних закладах з урахуванням специфіки виробництва.

1. Виробничий травматизм. Державний комітет статистики України. — Режим доступу.: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Звіти фонду соціального страхування від нещасних випадків. — Режим доступу: <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/publish/article/966388>